

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Sastavnica	Odjel za informacijske znanosti				akad. god.	2022./2023.					
Naziv kolegija	Osnove usmene i pisane kulture				ECTS	8					
Naziv studija	Jednopedmetni preddiplomski sveučilišni studij informacijskih znanosti										
Razina studija	☒ preddiplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski				
Godina studija	☒ 1.		☐ 2.		☐ 3.		☐ 4.	☐ 5.			
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☒ I.		☐ II.		☐ III.	☐ IV.	☐ V.	☐ VI.	
Status kolegija	☒ obvezni kolegij		☐ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela			Nastavničke kompetencije		☐ DA	☒ NE
Opterećenje	45	P	30	S	V	Mrežne stranice kolegija			☐ DA ☐ NE		
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Učionica 119, Novi kampus Ponedjeljak, 13.00 – 14.45; 15.00–16.30				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij			hrvatski			
Početak nastave	4. 10. 2022.				Završetak nastave			28. 1. 2023.			
Preduvjeti za upis	Nema preduvjeta.										
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić										
E-mail	mtomic@unizd.hr					Konzultacije		ponedjeljkom 8:30 – 10:00 i 11:30 – 13:00 Ostale radne dane prema najavi			
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić										
E-mail	mtomic@unizd.hr					Konzultacije		ponedjeljkom 8:30 – 10:00 i 11:30 – 13:00 Ostale radne dane prema najavi			
Suradnici na kolegiju	Nevenka Kalebić, asistentica										
E-mail	nkalebic@unizd.hr					Konzultacije		ponedjeljkom 13:00 – 15:00			
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☐ vježbe		☒ obrazovanje na daljinu		☒ terenska nastava		
	☒ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad		☐ ostalo		
Ishodi učenja kolegija	<ul style="list-style-type: none">definiranje i razumijevanje pojmova vezanih uz kulturu, kulturnu baštinu i njezinu komunikaciju, očuvanje i zaštitu kulturne baštinerazumijevanje uloge i poslanja baštinskih ustanova u odnosu na kulturnu baštinu										

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavanje važnosti jezika, jezičnog izražavanja, kulture govora i komunikacije te normizacije i standardizacije jezika i govora • definiranje temeljnih disciplina vezanih uz jezik, govor i pismo • Razlikovanje i interpretiranje različitih kulturnih praksa, prožimanja i utjecaja kulturnih kanona na pisanu riječ, razvoj informacija, pisarnica, knjižnica i sveučilišta • definiranje kulturne prakse u kontekstu kodikologije, paleografije, povijesti knjige, povijesti knjižnica, povijesti čitanja i povijesti nakladništva te usporedba prinosa različitih znanstvenih disciplina u izučavanju kulturnih praksi različitih povijesnih razdoblja • razlikovanje informacijskih kanona povijesnih razdoblja i uloge informacija u njima, te njihovu određenost globalnom i lokalnom kulturom 				
Ishodi učenja na razini programa	<p>(b) poznavati i razumjeti osnovna ishodišta i pravce razvoja kulture i civilizacije</p> <p>(d) razumjeti i tumačiti važnost, ciljeve i zadaće informacijskih ustanova u društvu</p> <p>(o) demonstrirati pismene i govorne komunikacijske vještine u komunikaciji s javnostima, korisnicima i pri posredovanju informacija u profesionalnoj zajednici</p> <p>(q) primijeniti društvene vještine sudjelujući u grupnom i timskom radu</p> <p>(r) sudjelovati u projektnom radu</p> <p>(s) unaprjeđivati vještine samostalnog i cjeloživotnog učenja poradi daljnje formalne ili neformalne izobrazbe</p>				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☒ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar
	☒ kolokvij(i)	☐ pismeni ispit	☒ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	<p>Ispitu mogu pristupiti samo oni studenti koji su ostvarili najmanje 60% bodova iz kategorija aktivnosti na nastavi, dnevnika čitanja i seminarskog rada (ukupno najmanje 84 boda), i to prema raspodjeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najmanje 60% bodova iz „aktivnosti na nastavi“ (najmanje 24 boda) • najmanje 60% bodova iz „dnevnika čitanja“ (najmanje 36 boda) • najmanje 60% bodova iz „seminarskog rada“ (najmanje 24 boda) <p>Studenti koji nisu ostvarili dovoljan broj bodova, nemaju prava izlaska na ispit.</p>				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova					
Opis kolegija	<p>U prvom dijelu kolegija raspravljat će se pojam baštine, uključujući sve vrste baštine, te konceptom cjelovite brige za baštinu, kao i problemom komuniciranja baštine, osobito u kontekstu baštinskih ustanova. Usmena kultura, informacijska kultura starog svijeta (Egipat, Grčka, Rim, Daleki Istok), zapisi na kamenu, voštane pločice, papirus, svitak. Počeci informacijske kulture Zapada (srednji vijek), crkvena i svjetovna informacijska kultura, rukopisi (osobito kodeksi). Podjela poslova u pisarnicama, opis poslova u pisarnici; razvoj medija za pisanje i prijenos informacija (voštane pločice –svitak – kodeks); pergamena – proizvodnja, upotreba, cijena; paleografska obilježja. Temelji</p>				

	<p>paleografije (povijest pisma, definiranje paleografije; svrha paleografije u kontekstu informacijske znanosti); kodikologije (planiranje kodeksa, priređivanje materijala za pisanje, arci i oblikovanje araka, formati kodeksa, slaganje araka, iluminiranje, uvez; oblik kodeksa u odnosu na sadržaj; definiranje kodikologije, svrha kodikologije u kontekstu informacijske znanosti); te osobito prijelaz iz rukopisne kulture u kulturu tiska. Ručno tiskana knjige. Osobitosti ručnog tiska; tiskarske oficine (podjela poslova, ekonomska usmjerenost, tiskarski znakovi, planiranje tiskanja, tiskanje, cenzura, uvez, transport; put knjige). Papir – pojava, proizvodnja, osobitosti, uloga vodenih žigova; društvene posljedice pojave tiska: knjiga u samostanima – crkveni redovi i njihov odnos prema knjizi; osnutak sveučilišta i utjecaj sveučilišta na informacijsku kulturu. Povijest knjižnica – privatne i javne knjižnice; načini čuvanja i korištenja knjiga u knjižnicama. Tiskari i nakladnici (u kontekstu stare knjige – razdoblje do strojnog tiska). Rukopisi – liturgijski i svjetovni; glasno i tiho čitanje; povijest čitanja; čitaonička društva. Trojezična i tropismena kultura hrvatskog srednjovjekovlja. Tiskarstvo, knjižarstvo i nakladništvo u Hrvatskoj od prvotiska do 20. stoljeća. Digitalizacija i istraživanje kulturne baštine u digitalno doba.</p>
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod u kolegij – uvodne teme; važnost kulture i kulturne baštine2. Kulturna baština – očuvanje i pristup3. Kulturna baština – vrste, zaštita, očuvanje, komuniciranje baštine; kulturna baština i baštinske ustanove4. Komunikacija, retorika, jezik, leksikologija, leksikografija, kultura jezičnog izražavanja; usmena kultura5. Prvi arhivi i knjižnice6. Informacijska kultura starog svijeta; pisana komunikacija i kultura pisma antičkog razdoblja (Egipat, Grčka, Rim, Daleki Istok)7. Srednji vijek, humanizam i renesansa – prijelaz iz rukopisne kulture u kulturu tiska8. Od renesanse do Francuske revolucije9. Od Francuske revolucije do digitalnog doba10. Tiskarstvo (nakladništvo) i knjižarstvo u Hrvatskoj od početka do 19. st.11. Tiskarstvo (nakladništvo) i knjižarstvo u Hrvatskoj od početka do 19. st. – nastavak12. Znanstvene discipline i izučavanje kulturnih praksi različitih povijesnih razdoblja (epigrafija, paleografija, kodikologija, inkunabulistica, povijest knjige, povijest knjižnica)13. Razvoj medija za pisanje i prijenos informacija14. Baštinske ustanove; kreativne industrije15. Digitalna kulturna baština – ustanove, inicijative <p>Seminari prate teme predavanja, produbljujući ih na temelju čitanja propisane literature i izlaganjem seminarskih radova</p>
Obvezna literatura	<p>Botica, Stipe. <i>Bespismena faza kulture // Povijest hrvatske usmene književnosti</i>. Zagreb : Školska knjiga, 2013. Str. 9-21.</p> <p>Bratulić, Josip; Stjepan Damjanović. <i>Hrvatska pisana kultura</i>. Svezak I-III. Zagreb, Križevci : Veda, 2005-2008. (Odabrana poglavlja: Svezak I: Tri pisma: glagoljica, ćirilica i latinica (str. 27-31); Hrvatske inkunabule (str. 170-183); Tiskarstvo u XVI. stoljeću (str. 208-211); Tiskarstvo u XVII. stoljeću (str. 280-283); Svezak II: Tiskarstvo u XVIII. stoljeću (str. 26-31); Tiskarstvo, nakladništvo i knjižarstvo u XIX. stoljeću (str. 119-127)</p> <p>Hebrang Grgić, Ivana. <i>Kratka povijest knjižnica i nakladnika: s kodovima i aplikacijom</i>. Zagreb: Naklada Ljevak, 2018. Str. 45-71; 75-93.</p>

	<p>Žagar, Mateo. Glagoljica i ćirilica – povijesna hrvatska pisma. // Hrvatska slavistička škola Dostupno na: http://www.hrvatskiplus.org/prilozi/dokumenti/anagram/Zagar_Glagoljica.pdf</p> <p>Pelc, Milan. Pismo – knjiga – slika : uvod u povijest informacijske kulture. Zagreb : Golden marketing, 2002. Str. 69–83; 114–139.</p> <p>Stipanov, Josip. <i>Knjižnice i društvo</i>. Zagreb : Školska knjiga, 2010. Poglavlje: Od Francuske revolucije do Prvog svjetskog rata. Str. 204–236</p> <p>Šojat-Bikić, Maja. Modeliranje digitalnih zbirki i digitalnih proizvoda: sadržajno-korisnički aspekt komuniciranja kulturne baštine u digitalnom obliku. // <i>Muzeologija</i> 50(2013). Str. 186–206</p> <p>Stipčević, Aleksandar. <i>Povijest knjige</i>. 2. prošireno i dopunjeno izd. Zagreb : Matica hrvatska, 2005. Str. 9–48; 53–62; 67–156</p> <p>Stipčević, Aleksandar. <i>Sudbina knjige</i>. Lokve : Naklada Benja, 2000.</p> <p>Škiljan, Dubravko. <i>Pogled u lingvistiku</i>. 4. izmijenjeno izd. Rijeka : Naklada Benja, 1994. Poglavlje: Komunikacija i društvo. Str. 195–201.</p> <p>Šola, Tomislav. <i>Opća teorija baštine ili prolog za heritologiju // II simpozij etnologa konzervatora Hrvatske i Slovenije – Zaštita i očuvanje tradicijske kulturne baštine</i> / Mlinar, Ana (ur.). Zagreb: Ministarstvo kulture republike Hrvatske, Konzervatorski odjel, 2003. str. 261–276</p> <p>Tomić, Marijana. <i>Hrvatskoglagoljski brevijari na razmeđu rukopisne i tiskane baštine</i>. Zagreb : Naklada Ljevak, 2014. Str. 22–36; 50–71.</p>
Dodatna literatura	<p>Jurić, Šime. <i>Hrvatske inkunabule</i>. // <i>Hrvatska i Europa : kultura, znanost i umjetnost / uredio Eduard Hercigonja</i>. Zagreb : Školska knjiga, 2000. Svezak II : srednji vijek i renesansa : (XIII – XVI. stoljeće). Str. 495–524.</p> <p>Šola, Tomislav. <i>Javno pamćenje: čuvanje različitosti i mogući projekti</i>. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 2019. Dostupno na: https://openbooks.ffzg.unizg.hr/index.php/FFpress/catalog/view/25/33/951-2</p> <p>Žagar, Mateo. <i>Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova</i>. Zagreb : Matica hrvatska, 2007. (Poglavlje: Pisanje i čitanje u srednjem vijeku, str. 117–238)</p> <p>Badurina, Anđelko. <i>Iluminacija knjiga u Hrvatskoj u 15. i 16. stoljeću</i>. // <i>Slovo</i> 34(1984), str. 219 – 223. Dostupno na: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=1389 (Pristup: 2012-03-12)</p> <p>Burke, Peter. <i>Što je kulturalna povijest?</i>. Zagreb : Antibarbarus, 2006. Str. 61–85 (Poglavlje 4. : Nova paradigma?)</p> <p>Burke, Peter. <i>Očevid : upotreba slike kao povijesnog dokaza</i>. Zagreb : Antibarbarus, 2003. Str. 85–108 (Poglavlje 5. : Materijalna kultura kroz slike)</p> <p>Čunčić, Marica. <i>Oči od sunca, misal od oblaka : izvori hrvatske pisane riječi</i>. Zagreb : Školska knjiga, 2003.</p> <p>Darnton, Robert. <i>What is the history of books?</i> // <i>The Book History Reader / ed. by David Finkelstein and Alistair McCleery</i>. London; New York : Routledge, 2006. Str. 9–26</p> <p>Eagleton, Terry. <i>Ideja kulture</i>. Zagreb: Jesenski & Turk, 2002. Str. 7–42.</p> <p>Eagleton, Terry. <i>Teorija i nakon nje</i>. Zagreb: Algoritam, 2005.</p> <p>Galić, Pavao. <i>Povijest zadarskih tiskara</i>. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1979.</p> <p>Glavan, Daniel; Ivan Sršen. <i>Povijest zagrebačkih knjižnica : kulturnopovijesni uvod</i>. Zagreb : Fortuna, 2010.</p> <p>Hercigonja, Eduard. <i>Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja</i>. Zagreb : Matica hrvatska, 2006. (odabrana poglavlja)</p> <p><i>Iz povijesti hrvatskoga knjižarstva / priredili Ivan Berislav Vodopija, Ivana Mandić Hekman</i>. – Zagreb : Ex libris, 2009.</p> <p>Klaić, Vjekoslav. <i>Knjižarstvo u Hrvata</i>. Zagreb : St. Kugli, 1922.</p> <p>Malbaša, Marija. <i>Povijest tiskarstva u Slavoniji</i>. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1978.</p>

	<p>Nazor, Anica. Ja slovo znajući govorim : knjiga o hrvatskoj glagoljici. Zagreb : Erasmus naklada, 2008.</p> <p>Paro, Frane. Nevidljiva tipografija. Zagreb : Katedra čakavskog sabora Roč, 2012. Str. 29-39.</p> <p>Rojnić, Matko. Nacionalna i sveučilišna biblioteka. Zagreb : Tisak Kr. zemaljske tiskare, 1913.</p> <p>Sečić, Dora. Ivan Kostrenčić : prvi hrvatski sveučilišni bibliotekar. Lokve : Naklada Benja, 2000.</p> <p>Stipčević, Aleksandar. O važnosti sustavnog proučavanja povijesti knjižnica u Hrvatskoj // Stručni skup Iz povijesti naših knjižnica, Daruvar, 16. studenog 2007. : zbornik radova / uredili Zorka Renić i Ilija Pejić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 1-4</p> <p>Stručni skup Iz povijesti naših knjižnica, Daruvar, 16. studenog 2007. : zbornik radova / uredili Zorka Renić i Ilija Pejić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009.</p> <p>Žagar, Mateo. Glagoljica i ćirilica – povijesna hrvatska pisma. // Hrvatska slavistička škola Dostupno na: http://www.hrvatskiplus.org/prilozi/dokumenti/anagram/Zagar_Glagoljica.pdf</p>					
Mrežni izvori	<ul style="list-style-type: none"> • mrežne stranice hrvatskih i međunarodnih AKM ustanova • mrežne stranice hrvatskih i međunarodnih projekata vezanih uz očuvanje i prezentaciju kulturne baštine • mrežne stranice hrvatskih i međunarodnih ustanova, društava, udruga i drugih tijela vezanih uz evidenciju, očuvanje, prezentaciju i istraživanje kulturne baštine <p>mrežno dostupni filmovi o europskoj i svjetskoj usmenoj i pisanoj kulturi</p>					
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit		☒ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☒ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	npr. 50% kolokvij, 50% završni ispit					
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	ispod 59% (119 bodova)			nedovoljan (1)		
	60 – 67 % (120-134 bodova)			dovoljan (2)		
	67.5-79 % (135-159 bodova)			dobar (3)		
	80-89 % (160-179 bodova)			vrlo dobar (4)		
	90-100 % (180-200 bodova)			izvrstan (5)		
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p>					

	<p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none">- razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno;- razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI račun. <i>/izbrisati po potrebi/</i></p> <p>Upute za izradu seminarskih radova:</p> <ul style="list-style-type: none">- seminarski rad nosi 40 bodova; 24 bodova (60%) potrebno za prihvaćanje rada- tema seminarskog rada izabire se prema nastavnim jedinicama predavanja, u dogovoru s nastavnikom- seminarski rad se izlaže usmeno, u unaprijed određenom terminu- usmeno izlaganje uključuje pripremljenu prezentaciju (animiranu prezentaciju sa slikovnim materijalima, snimljen film ili koja druga tehnika <i>digitalnog storytellinga</i>) čiji je obvezni dio navođenje korištene literature (najmanje 3 članka/knjige i internetski izvori prema potrebi) prema Uputama za citiranje literature- literatura: ispitna i izborna; pronalaženje literature izvan popisa dodatno se boduje (izvori poput wikija i nerecenziranih web članaka ne prihvaćaju se)- ocjenjivanje rada: odabir teme, razrada teme, struktura prezentacije, upotreba stručnih izraza i pravopis/pravogovor, korištena literatura
--	--